

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	15.03.2003
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2004
Avaldamismärge:	

Päesteseadus

Vastu võetud 23.03.1994
[RT I 1994, 28, 424](#)
 jõustumine 24.04.1994

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
26.06.1996	RT I 1996, 49, 953	26.07.1996
25.02.1998	RT I 1998, 28, 355	30.03.1998
terviktekst RT paber kandjal	RT I 1998, 39, 598	
30.05.2000	RT I 2000, 50, 316	30.06.2000 , osaliselt 1. 10. 2000
09.05.2001	RT I 2001, 50, 283	01.01.2002
08.05.2002	RT I 2002, 42, 267	02.06.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
29.01.2003	RT I 2003, 20, 116	10.03.2003
29.01.2003	RT I 2003, 20, 118	01.05.2003
12.02.2003	RT I 2003, 23, 143	15.03.2003

I. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus reguleerib tuletõrje- ja päästeala korraldamist ning sätestab füüsiliste ja juriidiliste isikute (edaspidi isikud), kohalike omavalitsuste ning riigiasutuste kohustused, õigused ja vastutuse selles valdkonnas.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[\[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002\]](#)

§ 2. [Kehtetu]

§ 3. Tuletõrje- ja päästetööd

Tuletõrje- ja päästetööd käesoleva seaduse mõistes on:

- 1) tulekustutus- ja päästetööd - inimeste ja vara päästmiseks ning keskkonna kaitseks tehtavad tööd tulekahjude, loodusõnnetuste, katastroofide, avariide, plahvatuste, liiklusõnnetuste ja muude õnnetuste (edaspidi *õnnetused*) korral, samuti õnnetustega kaasnevate ohtude likvideerimiseks tehtavad tööd;
- 2) demineerimistööd - plahvatusohtlike esemete otsimine varem koostatud kava alusel, plahvatusohtlike esemete hävitamine, pommiähvarduste ja pommikahtluste kontroll, pommitehniline kontroll ning plahvatusjärgne tegevus sündmuskohal;
- 3) riiklik tuleohutusjärelvalve - tuleohutust käsitlevate õigusaktide täitmiseks tehtavad tööd.

II. peatükk

TULETÕRJE- JA PÄÄSTEALA KORRALDUS

§ 4. Tuletõrje- ja päästetööde üldine korraldus

(1) Tulekustutus- ja päästetöid korraldavad ja teevad riigi päästeasutused, samuti muud riigi ja kohaliku omavalitsuse asutused (edaspidi *asutused*) ning isikud seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega ettenähtud juhtudel.

(2) Igatüel on õigus kuni tuletõrje- ja päästetöötajate saabumiseni teha tulekustutus- ja päästetöid omal algatusel, tekitamata sealjuures oma tegevusega suuremat kahju, kui ära hoitakse.

(2¹) Demineerimistöid korraldavad ja teevad Päästeamet ja sõjaväestatud päästeüksused.

(2²) Demineerimistöid sise- ja territoriaalmeres, majandusvööndis ning kaitsejõudude väeosade, asutuste ja polügoonide territooriumil korraldab ja teeb kaitseväge kaitseväge tegevust reguleerivate õigusaktidega sätestatud korras. Peipsi, Läämi- ja Pihkva järvel korraldavad ja teevad demineerimistöid Päästeamet ja sõjaväestatud päästeüksused koostöös piirivalvega.

(2³) Riiklikku tuleohutusjärelevalvet korraldavad ja teostavad käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud asutused.

(3) Päästetööde korralduse eriolukorra puhul sätestab eriolukorra seadus (RT I 1996, 8, 164).

§ 4¹. Riigi päästeasutused

Riigi päästeasutused on:

- 1) Päästeamet;
- 2) sõjaväestatud päästeüksused;
- 3) maavalitsuste hallatavad päästeasutused.

§ 4². Sõjaväestatud päästeüksused

(1) Sõjaväestatud päästeüksused on sõjaväeliselt korraldatud valitsusasutused Päästeameti halduses.

(2) Sõjaväestatud päästeüksuse moodustab, korraldab ümber ja selle tegevuse lõpetab Vabariigi Valitsus määrusega.

(3) Sõjaväestatud päästeüksused komplekteeritakse kaitseväelaste, sealhulgas ajateenijatega, samuti asendusteenistujate ning riigiteenistujatega. Nimetatud kaitseväelaste ja asendusteenistujate teenistuskäiku reguleerivad kaitseväelaste teenistuskäiku reguleerivad õigusaktid ühes käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

(4) Siseministeriumi ja Päästeameti sõjaväestatud päästeüksustega tegeleva struktuuriüksuse koosseisus nähakse ette ametikohad, mis täidetakse lepingulises tegevteenistuses olevate kaitseväelastega.

(5) Sõjaväestatud päästeüksuse põhimäärus ja teenistujate koosseis kinnitatakse siseministri määrusega.

§ 5. [Kehtetu]

§ 6. Kohalik omavalitsus

(1) Kohalik omavalitsus võib korraldada ja teha tuletõrje- ja päästetöid vallas või linnas, kui ta on moodustanud nende tööde tegemiseks päästeasutuse.

(2) Kohalikud omavalitsused võivad sõlmida omavahel ja maavanemaga lepinguid tuletõrje- ja päästetööde tegemiseks. Kui maavanem on sõlminud kohaliku omavalitsusega halduslepingu riikliku kohustuse täitmiseks tuletõrje- ja päästealal, siis laienevad kohaliku omavalitsuse päästeasutusele maavalitsuse hallatava päästeasutuse kohustused ja õigused lepingu ettenähtud ulatuses.

(3) Kohalik omavalitsus teatab maavanemale kirjalikult:

- 1) päästeasutuse asutamisest, ülesannetest ning teenistuspiirkonnast;
- 2) tuletõrje- ja päästetööde tegemise lepingu sõlmimisest muu isiku või asutusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teatele lisatakse teate aluseks oleva dokumendi koopia.

(5) Kohalik omavalitsus vastutab nende tuletõrje- ja päästetööde nõuetekohase tegemise ja korralduse eest, mis kohalik omavalitsus on endale võtnud või lepinguga üle andnud teisele kohalikule omavalitsusele, ettevõtjale või tuletõrje- ja päästetöid tegevale mittetulundusühingule (§ 6 lõiked 1 ja 2, §-d 7 ja 8).

§ 7. Ettevõtte päästeallüksus

(1) Kui maavanem või kohalik omavalitsus on sõlminud ettevõtjaga tulekustutus- ja päästetööde tegemise lepingu, laienevad lepingus ettenähtud ulatuses maavalitsuse hallatava päästeasutuse või kohaliku omavalitsuse päästeasutuse kohustused ja õigused tulekustutus- ja päästetööde tegevale ettevõtte päästeallüksusele.

(2) Nimetatud lepingu alusel laienevad §-des 34 ja 35 ettenähtud tagatised tulekustutus- ja päästetööde tegevatele ja korraldavatele töötajatele.

§ 8. Tulekustutus- ja päästetööde tegev mittetulundusühing

(1) Tulekustutus- ja päästetööde tegevale mittetulundusühingule, kellega maavanem või kohalik omavalitsus on sõlminud tulekustutus- ja päästetööde tegemise lepingu, laienevad vastavalt maavalitsuse hallatava päästeasutuse või kohaliku omavalitsuse päästeasutuse kohustused ja õigused lepingus ettenähtud ulatuses.

(2) Nimetatud lepingu alusel laienevad käesoleva seaduse §-des 34 ja 35 ettenähtud tagatised tulekustutus- ja päästetööde tegevatele ja korraldavatele isikutele.

§ 9. [Kehtetu]

§ 10. Siseministeeriumi, Päästeameti ja maavanema pädevus

(1) Siseministeerium tuletorje- ja päästeala korraldamisel:

- 1) suunab, koordineerib ja korraldab suurõnnetuste kohta teabe kogumist, töötlemist ja analüüsimist nende prognoosimiseks, ennetamiseks ja likvideerimiseks;
- 2) suunab, koordineerib ja korraldab tuletorje- ja päästeala üldriiklike arengukontseptsioonide ja -programmide väljatöötamist;
- 3) suunab, koordineerib ja korraldab tuletorje- ja päästeala häire-, side- ja mõõtesüsteemide kavandamist ja väljaarendamist;
- 4) suunab, koordineerib ja korraldab üldriiklike operatiivkavade väljatöötamist kriisiolukordade likvideerimiseks ning kriisijuhtimissüsteemi funktsioneerimiseks.

(2) Päästeamet:

- 1) töötab välja üldriiklikud tuletorje- ja päästeala arengukontseptsioonid ja -programmid;
- 2) töötab välja suurõnnetustele reageerimise ja nende otsuste tagajärgede likvideerimise operatiivplaanid ning nõustab maakondade päästeasutusi operatiivplaanide koostamisel;
- 3) kavandab ja teostab tuletorje- ja päästeala side- ja infosüsteemide väljaarendamist;
- 4) juhib ja koordineerib vajadusel tulekustutus- ja päästetööde suurõnnetuste korral;
- 5) korraldab ja teostab riiklikku tuleohutusjärelevalvet;
- 6) kontrollib päästeasutuste operatiivset valmisolekut;
- 7) korraldab ja teostab demineerimistöid;
- 8) töötab välja tuletorje- ja päästeala õigustloovate aktide eelnõud ning standardite projektid;
- 9) töötab välja tuletorje- ja päästevahendite soetamise üldpõhimõtted ja normid.

(3) Maavanem:

- 1) hooldab maakonnas tuletorje- ja päästeala tervikliku ja tasakaalustatud arengu eest;
- 2) suunab ja koordineerib maakonnas tuletorje- ja päästetööde tegevate asutuste ja isikute tegevust ning kinnitab nende koostööplaanid;
- 3) sõlmib, muudab ja lõpetab kooskõlastatult Päästeametiga töölepingu maavalitsuse hallatava päästeasutuse juhiga.

III. peatükk TULEKUSTUTUS- JA PÄÄSTETÖÖD. DEMIINEERIMISTÖÖD

§ 11. Häirekeskus

(1) [Kehtetu]

(2) Riigi päästeasutuse häirekeskus (edaspidi *häirekeskus*) võtab saabunud õnnetusteade vastu, saadab sündmuskohale tulekustutus- ja päästemeeskonnad ja kiirabibrigaadid ning korraldab operatiivsidet ja infotöötlust.

(3) Häirekeskus informeerib õnnetusteadetest politsei korrapidamisteenistust ja Päästeametit siseministri poolt kehtestatud korras.

(4) Nõuded häirekeskusele kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

§ 12. [Kehtetu]

§ 13. Tulekustutus- ja päästetööde korraldamine

(1) Riigi päästeasutuste struktuurile, varustatusele, dokumentatsioonile ja töökorraldusele esitatavad nõuded kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(2) Siseminister kehtestab määrusega:

- 1) tulekustutus- ja päästetööde eeskirjad;
- 2) tulekustutus- ja päästemeeskondade sündmuskohale väljasõitude ja sündmuste arvestuse korra;
- 3) päästeasutuste tulekustutus- ja päästemeeskondade valveteenistuse korraldusele esitatavad nõuded;
- 4) riigi päästeasutuste struktuuriüksuste paiknemise;
- 5) kohaliku omavalitsuse päästeasutusele, ettevõtte päästeallüksusele ning tulekustutus- ja päästetöid tegevale mittetulundusühingule esitatavad nõuded käesoleva seaduse §-des 6, 7 ja 8 sätestatud juhtudel.

§ 13¹. Demineerimistöõde korraldamine

(1) Demineerimistöõde korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(2) Päästeameti ja sõjaväestatud päästeüksuste poolt demineerimistöõdeks kasutatava lõhkematerjali soetamise, hoidmise, veo, kasutamise ja arvestuse korra kehtestab siseminister määrusega.

§ 14. [Kehtetu]

§ 15. Tulekustutus- ja päästetööde juht

(1) Tulekustutus- ja päästetööde juht on isik, kellele alluvad kõik õnnetuskohale saabunud tulekustutus- ja päästemeeskonnad ning lisajõud. Tulekustutus- ja päästetööde juhi määramise kord sätestatakse tulekustutus- ja päästetööde eeskirjades.

(2) Tulekustutus- ja päästetööde juhi seaduslikke korraldusi (§ 16) ei ole kellelgi õigus muuta.

§ 16. Tulekustutus- ja päästetööde juhi õigused

(1) Tulekustutus- ja päästetööde juhil on õigus:

- 1) kutsuda sündmuskohale politsei toimkond avaliku korra ja liikluskorralduse tagamiseks ning vara kaitseks õigusvastaste rünnete eest;
- 2) rakendada tulekustutus- ja päästetöödel töövõimelisi füüsilisi isikuid alates 18-st eluaastast;
- 3) anda korraldusi siseneda tulekustutus- ja päästetööde tegemiseks mis tahes territooriumile, hoonesse ja ruumi ning avada selleks uksi, väravaid, aknaid ja muid konstruktsioone;
- 4) anda korraldusi teha lammutustöid, maha raiuda puid, teha tõkestustuld, tõkestada kraave ja ojasid ning teha muid tulekustutus- ja päästetööga seotud töid;
- 5) anda korraldusi võtta vett, liiva, kruusa ning muid tulekustutus- ja päästetöödeks vajalikke aineid ja materjale ettevõtetele ja füüsilistele isikutele kuuluvatest kohtadest;
- 6) kasutada tulekustutus- ja päästetööde käigus tasuta ja väljaspool järjekorda elektersidevahendeid ja -võrke.
- 7) anda korraldusi kasutada tulekustutus- ja päästetöödel füüsilistele ja juriidilistele isikutele kuuluvaid seadmeid ja vahendeid.

(2) Tulekustutus- ja päästetööde juhi korraldusel tulekustutus- ja päästetööde käigus käesoleva paragrahvi 1. lõike punktide 3 ja 4 alusel ettevõtjale või füüsilisele isikule tekitatud kahju loetakse õnnetusest põhjustatud kahjuks.

§ 16¹. Otsingu- ja päästepiirkond

Eesti otsingu- ja päästepiirkonna piirid määratakse kindlaks kahepoolsete kokkulepetega sätestatud korras. [RT I 2003, 23, 143- jõust. 15.03.2003]

§ 17. [Kehtetu]

§ 18. Lennupääste

(1) Lennupääste on riiklike meetmete süsteem, mille eesmärk on luua valmidus ja suutlikkus erinevate institutsioonide tegutsemiseks hädaolukorra puhul tsiviillennunduses, korraldada häireteenindust ning otsingu- ja päästetööde koordineerimist lennuõnnetuste korral ning päästetööde teostamist ja kannatanute abistamist.

(2) Otsingu- ja päästetööd lennuõnnetuse korral on ohuolukorda sattunud või kaduma läinud õhusõiduki ning sellel olnud inimeste otsimine ja päästmine.

(3) Valmisoleku eest hädaolukordadeks tsiviillennunduses vastutab Lennuamet, häireteenindust teostavad sertifitseeritud lennuliiklusteenistused.

(4) Otsingu- ja päästetöid ning kannatanute abistamist lennuõnnetuse korral koordineerib Eesti otsingu- ja päästepiirkonna ulatuses Piirivalveamet.
[RT I 2003, 23, 143- jõust. 15.03.2003]

§ 19. Otsingu-, tulekustutus- ja päästetööde teostamine

(1) Otsingu- ning tulekustutus- ja päästetöid teostavad Eesti otsingu- ja päästepiirkonnas maismaal ja siseveekogudel riigi ja kohaliku omavalituse päästeasutused ning ettevõtte päästeallüksused.

(2) Otsingu- ja päästetöid, sealhulgas merereostuse avastamist ja likvideerimist, merel, Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel teostab piirivalve Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

(3) Lennuõnnetuse korral korraldab otsingutöid maismaal Piirivalveamet.

(4) Lennuõnnetuse korral on otsingu- ja päästetöödel kohustatud osalema ka lennuväljade valdajad ja sertifitseeritud lennuliiklusteenistused, kui Piirivalveamet või päästeasutused seda nõuavad ning lennuõnnetus toimub lennuvälja piirkonnas raadiusega viis meremiili.

(5) Piirivalve ja maavalitsuse hallatava päästeasutuse koostööd maakonna veekogul korraldab maavanem.
[RT I 2003, 23, 143- jõust. 15.03.2003]

[Paragrahvi 20 sõnastus kuni 30. 04. 2003]

§ 20. Tulekustutus- ja päästetööd allmaarajatistes

Tulekustutus- ja päästetöid allmaarajatistes korraldab mäepäästeteenistus Vabariigi Valitsuse poolt määratud korras.

[Paragrahvi 20 sõnastus alates 1. 05. 2003]

§ 20. Tulekustutus- ja päästetööd allmaarajatistes

(1) Allmaaehitises, allmaakaevetööd ja nendega vahetult ühenduses olevas pealmaahoones või -rajatistes (edaspidi *allmaarajatis*) korraldab tulekustutus- ja päästetöid mäepäästeteenistus.

(2) Mäepäästeteenistuse allmaarajatises tagab kaevandamist või allmaakaevetööde teisest kasutamist teostav ettevõtja.

(3) Allmaarajatises tulekustutus- ja päästetööde tegemise korra, päästeasutustega tehtava koostöö korra ning allmaarajatises tehtavate tulekustutus- ja päästetööde eeskirjad kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) Mäepäästeteenistuse töötajatele laienevad käesoleva seaduse §-dest 30 ja 30¹ tulenevad nõuded.
[RT I 2003, 20, 118- jõust. 01.05.2003]

IV. peatükk TULEOHUTUSE TAGAMINE

§ 21. Tuleohutusnõuded

(1) Tuleohutusnõuded käesoleva seaduse mõistes on tehnilised ja korralduslikud nõuded, mille eesmärk on tagada maa ning selle juurde kuuluvate hoonete ja rajatiste (edaspidi *objekt*), tegevuse ja seadme töö tuleohutus, samuti nõuded tuletõrje- ja päästevahenditele.

(1¹) Tuleohutuse üldnõuded, kütteseadmete puhastamise ja tuletööde tuleohutusnõuded, tuletõrje- ja päästevahenditele esitatavad nõuded ning tuletõrje- ja päästevahendite nõuetele vastavuse tõendamise korra kehtestab siseminister määrusega.

(2) Raudteetranspordi, tsiviillennunduse ja veetranspordi tuleohutusnõuded kehtestatakse majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega.

(3) Allmaarajatisete tuleohutusnõuded kehtestatakse majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega.

(4) Metsa ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutusnõuded kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

(5) Kaitsejõudude tuleohutusnõuded kehtestatakse kaitseministri määrusega.

(6) Kui seadus või seaduse alusel antud õigusakt ei sätesta teisiti, sisaldavad tegevusala ja toote kohustuslikud ohutusnõuded ka tuleohutusnõudeid.

(7) Tuleohutusnõudeid sisaldav ministri määrus antakse kokkuleppel siseministriga.

[Lõige 8 jõustub 1. 05. 2003]

(8) Üldplaneering ja detailplaneering kooskõlastatakse planeerimisseaduse (RT I 2002, 99, 579) § 17 kohaselt maavalitsuse või kohaliku omavalitsuse määratud juhtudel riigi või kohaliku omavalitsuse päästeasutusega.

[Lõige 9 jõustub 1. 05. 2003]

(9) Kohaliku omavalitsuse kirjaliku nõusoleku, ehitusloa või ehitise kasutusloa taotlemisel ehitusseaduse (RT I 2002, 47, 297; 99, 579) kohaselt esitatava ehitusprojekti peab olema kirjalikult heaks kiitnud riigi või kohaliku omavalitsuse päästeasutus, kui projekteeritakse ehitist, mille suhtes on õigusaktiga kehtestatud tuleohutusnõuded.

[Lõige 10 jõustub 1. 05. 2003]

(10) Kohaliku omavalitsuse kirjaliku nõusoleku, ehitusloa ja ehitise kasutusloa taotlemisel esitatava ehitusprojekti kiidab riigi või kohaliku omavalitsuse päästeasutus heaks või keeldub heaks kiitmast 10 päeva jooksul ehitusprojekti esitamise päevast arvates.

[Lõige 11 jõustub 1. 05. 2003]

(11) Kohalik omavalitsus võib kirjaliku nõusoleku anda, ehitusloa ja ehitise kasutusloa väljastada, kui riigi või kohaliku omavalitsuse päästeasutus on käesoleva paragrahvi lõike 10 kohaselt ehitusprojekti kirjalikult heaks kiitnud.

[RT I 2003, 20, 118- jõust. 01.05.2003]

§-d 22--24. [Kehtetud]

§ 25. Tuletõrje- ja päästevahendid

(1) Tuletõrje- ja päästevahendid käesoleva seaduse mõistes on esmased tulekustutusvahendid, tuleohutusmärgid ja tuletõrjeevarustuse seadmed ning tulekahjusignalisatsiooni-, automaatsed tulekustutus-, suitsutõrje-, turvalagustus- ja piksekaitsesüsteemid.

(2) Tulekahjusignalisatsiooni- ja automaatseid tulekustutusüsteeme võib projekteerida, paigaldada ja hooldada ning esmaseid tulekustutusvahendeid kontrollida ja hooldada vastavussertifikaati omav isik.

(2¹) Sertifitseerimise tingimused ja korra kehtestab siseminister määrusega.

(3) Tuletõrje- ja päästevahendite nõuetekohasust tõendatakse toote nõuetele vastavuse tõendamise seaduse (RT I 1999, 92, 825) alusel.

(4) Objekti omanik või valdaja (edaspidi *valdaja*) on kohustatud soetama ja korras hoidma ohutusnõuetes ettenähtud tuletõrje- ja päästevahendid.

§ 25¹. Objekti valdaja kohustused

Objekti valdaja on kohustatud:

- 1) tagama objekti tuleohutuse;
- 2) peatama objekti kasutamise, tegevuse või seadme töö, kui nende jätkamine põhjustab tulekahju tekkimise ohu;
- 3) andma riikliku tuleohutusjärelevalve ametnikule tööks vajalikku teavet ja osutama palutud asjakohast abi riikliku järelevalve teostamisel.

V. peatükk

RIIKLIK TULEOHUTUSJÄRELEVALVE

§ 26. Riikliku tuleohutusjärelevalve asutused

(1) Riiklikku tuleohutusjärelevalvet teostavad järgmised riigi ja kohaliku omavalitsuse asutused (edaspidi *riikliku tuleohutusjärelevalve asutused*):

- 1) Päästeamet - kogu riigi territooriumil;
- 2) maavalitsuste hallatavad päästeasutused - vastava maakonna territooriumil;
- 3) kohaliku omavalitsuse päästeasutused - maavanemaga sõlmitud halduslepingus ettenähtud ulatuses;
- 4) Raudteeamet - raudteetranspordi tuleohutusnõuete alal;
- 5) Lennuamet - tsiviillennunduse tuleohutusnõuete alal;

- 6) Veeteede Amet - veetranspordi tuleohutusnõuete alal;
- 7) Tehnilise Järelevalve Inspeksioon - allmaarajatiste tuleohutusnõuete alal;
- 8) keskkonnajärelevalve asutused - metsa ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutusnõuete alal;
- 9) Kaitseministeerium - kaitsejõudude tuleohutusnõuete alal.

(2) Päästeamet, maavalitsuste hallatavad päästeasutused ja kohaliku omavalitsuse päästeasutused ei teosta riiklikku tuleohutusjärelvalvet käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 4-9 nimetatud tuleohutusnõuete täitmise üle.

[Paragrahvi 27 sõnastus kuni 30. 04. 2003]

§ 27. Riikliku tuleohutusjärelvalve ülesanded

Riikliku tuleohutusjärelvalve ülesanded on:

- 1) järelevalve objekti, tegevuse ja seadme töö tuleohutusnõuetele vastavuse üle;
- 2) järelevalve tuleohutusnõuetele vastavuse üle planeerimises, projekteerimises ja ehituses;
- 3) haldussunni rakendamine tuleohutusnõuete rikkumise korral;
- 4) tuleohutusnõuete rikkumise asjade kohtueelne menetlus seadusega ettenähtud juhtudel ja korras;
- 5) tulekahjude arvestus ja analüüs;
- 6) tuleohutusosalane selgitustöö.[Paragrahvi 27 sõnastus alates 1. 05. 2003]

§ 27. Riikliku tuleohutusjärelvalve kohustused ja õigused

(1) Riikliku tuleohutusjärelvalve kohustused on:

- 1) järelevalve objekti, tegevuse ja seadme töö tuleohutusnõuetele vastavuse üle;
- 2) järelevalve tuleohutusnõuetele vastavuse üle planeerimises, projekteerimises ja ehituses;
- 3) haldussunni rakendamine tuleohutusnõuete rikkumise korral;
- 4) tuleohutusnõuete rikkumise asjade kohtueelne menetlus seadusega ettenähtud juhtudel ja korras;
- 5) tulekahjude arvestus ja analüüs;
- 6) tuleohutusosalane selgitustöö;
- 7) üld- ja detailplaneeringu kooskõlastamine;
- 8) kohaliku omavalitsuse kirjaliku nõusoleku, ehitusloa ja ehitise kasutusloa taotlemisel esitatava ehitusprojekti heakskiitmine ehitise tuleohutusnõuetest lähtuvalt.

(2) Riigi või kohaliku omavalitsuse päästeasutusel on õigus teha talle kooskõlastamiseks esitatud üld- ja detailplaneeringule ning heakskiitmiseks esitatud ehitusprojektile tuleohutusosalane ekspertiis.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ekspertiisi tegemiseks on riigi või kohaliku omavalitsuse päästeasutusel õigus kaasata üld- ja detailplaneeringu, ehitusprojekti või ehitise ekspertiisi tegemiseks pädevaid isikuid (eksperte). Ekspert esitab oma arvamuse kirjalikult.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ekspertiisi kulud, sealhulgas eksperdi tasu, kannab ehitist ehitada või kasutada sooviv isik. Ekspertiisikulude suuruse määrab riigi või kohaliku omavalitsuse päästeasutuse juht oma otsusega. Käesolevas paragrahvis nimetatud eksperdi tunnitasu ei või olla suurem riigiteenistujate palgaastmestiku kõrgeima astme palgamäärale vastava tunnitasu kolmekordsest määrast.
[RT I 2003, 20, 118- jõust. 01.05.2003]

§ 28. Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnikud

(1) Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnikud on käesoleva seaduse §-s 26 nimetatud asutuste juhid ja nende volitatud ametnikud.

(2) Riikliku tuleohutusjärelvalve ametniku ametitõendi vormi kehtestab vastava ala minister määrusega.

§ 28¹. Riikliku tuleohutusjärelvalve ametniku õigused ja kohustused

(1) Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnikul on õigus:

- 1) siseneda objekti valdaja teadmisel tuleohutusnõuete kontrollimise eesmärgil mis tahes territooriumile, hoonesse või ruumi;
- 2) saada isikutelt ja asutuselt tasuta oma tööks vajalikku teavet;
- 3) peatada objekti kasutamine, tegevus või seadme töö juhul, kui avastatakse tulekahju tekkimise oht või muu kiiret sekkumist nõudev oht inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale.

(2) Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnik on kohustatud:

- 1) juhinduma käesolevast seadusest ja muudest tuleohutust ja riiklikku tuleohutusjärelvalvet reguleerivatest õigusaktidest;
- 2) koostama objekti tuleohutusülevaatus põhjal tuleohutusülevaatus akti või tegema ettekirjutuse;
- 3) hoidma temale töökohustuste täitmisel teatavaks saanud ärisaladust;

4) informeerima vajadusel tuleohutusnõuete rikkumisest maavanemat, valla- või linnavalitsust.

§ 28². Riikliku tuleohutusjärelvalve toimingud

Riikliku tuleohutusjärelvalve toimingud on:

- 1) järelvalve alla kuuluva objekti tuleohutusülevaatus;
- 2) tuleohutusülevaatuse akti koostamine, ettekirjutuse tegemine ja otsuse andmine;
[Punkt 3 kehtetu alates 1. 05. 2003 - RT I 2003, 20, 118]
- 3) planeerimis- ja ehitusseaduse (RT I 1995, 59, 1006; 1996, 36, 738; 49, 953; 1999, 27, 380; 29, 398 ja 399; 95, 843) alusel antud tuleohutust käsitlevate õigusaktide järelvalve.

§ 28³. Objekti tuleohutusülevaatus

(1) Objekti tuleohutusülevaatuse käigus kontrollitakse objekti, tegevuse ja seadme töö vastavust tuleohutusnõuetele.

(2) Objekti valdajat informeeritakse eelseisvast tuleohutusülevaatusest. Tuleohutusülevaatus viiakse läbi objekti valdaja või tema volitatud isiku juuresolekul.

(3) Objekti tuleohutusülevaatus teostav tuleohutusjärelvalve ametnik:

- 1) esitab oma ametitõendi, selgitab objekti valdajale või tema volitatud isikule tuleohutusülevaatuse eesmärgi ja selle toiminguid;
- 2) võimaldab objekti valdajal või tema volitatud isikul oma tegevust jälgida ning annab objekti valdajale või tema volitatud isikule nende nõudmisel selgitusi;
- 3) selgitab tuleohutusnõuete rikkumise korral objekti valdajale või tema volitatud isikule õigusaktide rikkumise olemust ning nõuab rikkumise lõpetamist;
- 4) koostab tuleohutusülevaatuse kohta objekti tuleohutusülevaatuse akti või teeb õiguserikkumise korral ettekirjutuse selle kõrvaldamiseks;
- 5) annab otsuse tegevuse või seadme töö peatamise kohta;
- 6) kuulab ära objekti valdaja või tema volitatud isiku vastuväited ning tema nõudmisel fikseerib need ettekirjutuses.

(4) Objektide loetelu, mille tuleohutusülevaatus viiakse läbi vähemalt üks kord aastas, kinnitab käesoleva seaduse §-s 21 nimetatud minister oma valitsemisalas määrusega. Loetelus nimetamata objektide tuleohutusülevaatuse sageduse kehtestab riikliku tuleohutusjärelvalve asutuse juht käskkirjaga.

§ 28⁴. Tuleohutusülevaatuse akt

(1) Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnik koostab tuleohutusülevaatuse akti juhul, kui objekti ülevaatusel õiguserikkumist ei avastatud.

(2) Tuleohutusülevaatuse aktis märgitakse:

- 1) akti koostamise aeg ja koht;
- 2) akti koostaja ees- ja perekonnanimi, ametikoht;
- 3) objekti valdaja nimi, aadress ning tuleohutusülevaatusel valdaja volitatud isiku ees- ja perekonnanimi, ametinimetus;
- 4) objekti nimetus, aadress ja tuleohutusülevaatuse teostamise aeg;
- 5) objekti ülevaatuse ulatus;
- 6) akti koostaja allkiri ja üleandmise aeg;
- 7) objekti valdaja soovil antakse akti üks eksemplar objekti valdajale või tema volitatud isikule allkirja vastu.

§ 28⁵. Riikliku tuleohutusjärelvalve ametniku ettekirjutus

(1) Õiguserikkumise avastamise korral teeb riikliku tuleohutusjärelvalve ametnik ettekirjutuse, milles märgitakse:

- 1) ettekirjutuse tegemise aeg ja koht;
- 2) ettekirjutuse koostaja ees- ja perekonnanimi, ametikoht ning ettekirjutuse koostanud asutuse nimetus ja aadress;
- 3) objekti valdaja nimi ja aadress ning tuleohutusülevaatusel valdaja volitatud isiku ees- ja perekonnanimi, ametinimetus;
- 4) objekti nimetus, aadress ja tuleohutusülevaatuse teostamise aeg;
- 5) ettekirjutuse tegemise põhjus ja viide õiguslikule alusele;
- 6) nõuded seaduse või seaduse alusel antud õigusakti täitmiseks ja täitmise tähtajad;
- 7) ettekirjutuse vaidlustamise kord ja tähtaeg;
- 8) ettekirjutuse koostaja allkiri.

(2) Ettekirjutus koostatakse kahes eksemplaris, millest üks tehakse objekti valdajale või tema volitatud isikule kätetoimetamisega riikliku tuleohutusjärelvalve asutuse poolt teatavaks 10 päeva jooksul, arvates objekti tuleohutusülevaatuse lõppemisest.

(3) Ettekirjutuse täitmist kontrollib riikliku tuleohutusjärelvalve ametnik ettekirjutuses märgitud tähtaja möödumisel. Ettekirjutuse täitmise kontrollimisel teeb riikliku tuleohutusjärelvalve ametnik selle mõlemale eksemplarile märke koos allkirja ja kuupäevaga.

(4) Ettekirjutuse täitmata jätmisel võib riikliku tuleohutusjärelvalve ametnik rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud sunniraha ülemmäär on 10 000 krooni.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 28⁶. Riikliku tuleohutusjärelvalve ametniku otsus

(1) Kui objekti tuleohutusülevaatusel avastatakse tulekahju tekkimise oht või muu kiiret sekkumist nõudev oht inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale, antakse otsus objekti kasutamise, tegevuse või seadme töö peatamise kohta.

(2) Otsuse objekti kasutamise peatamise kohta annab:

- 1) käesoleva seaduse § 26 lõike 1 punktides 1-8 nimetatud asutuse juht;
- 2) kaitseministri volitatud ametnik.

(3) Otsuse tegevuse või seadme töö peatamise kohta annab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaoludel tuleohutusülevaatusel läbi viinud tuleohutusjärelvalve ametnik.

(4) Otsus antakse viie tööpäeva jooksul tuleohutusülevaatusel toimumisest. Objekti valdajale tehakse asja arutamise aeg ja koht teatavaks kutsega.

(5) Tuleohutusjärelvalve ametniku otsuses märgitakse:

- 1) otsuse andmise aeg ja koht;
- 2) otsuse koostaja ees- ja perekonnanimi, ametikoht;
- 3) objekti nimetus, mida otsus käsitleb;
- 4) objekti valdaja nimi ja aadress;
- 5) otsuse koostamise põhjus;
- 6) otsuse koostamise õiguslik alus;
- 7) märke objekti valdajale või tema volitatud isikule otsuse andmisega kaasnevate õiguste ja kohustuste selgitamise kohta;
- 8) otsuse täitmise tähtaeg;
- 9) otsuse vaidlustamise kord ja tähtaeg;
- 10) otsuse koostaja allkiri.

(6) Otsus koostatakse kahes eksemplaris, millest üks tehakse objekti valdajale või tema volitatud isikule kättetoimetamisega riikliku tuleohutusjärelvalve asutuse poolt teatavaks viie tööpäeva jooksul, arvates otsuse andmisest.

(7) Kui objekti valdaja on otsuses märgitud õiguserikkumised kõrvaldanud, teatab ta sellest kirjalikult otsuse andjale. Otsuse andja otsustab peatatud objekti kasutamise, tegevuse või seadme töö jätkamise lubamise viie tööpäeva jooksul.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 28⁷. [Kehtetu - RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

VI. peatükk TULETÕRJE- JA PÄÄSTETÖÖTAJAD. VÄLJAÕPE

§ 29. Tuletõrje- ja päästetöötajad

(1) Tuletõrje- ja päästetöötajad käesoleva seaduse mõistes on:

- 1) riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuste töötajad, kes teevad ja korraldavad tuletõrje- ja päästetöid;
- 2) sisekaitsealase rakenduskõrgkooli tuletõrje- ja päästeeriala õppetöid korraldava struktuuriüksuse juht ning tuletõrje- ja päästeeriala erialaõppejõud;
- 3) Väike-Maarja Päästekooli direktor, asedirektor ning tuletõrje- ja päästeeriala erialaõpetajad.

(2) Siseministeriumi teenistujate koosseisus võidakse ette näha tuletõrje- ja päästetöötajate ametikohad.

(3) Tuletõrje- ja päästetöötajate ametinimetuste loetelu kehtestab siseminister määrusega.

(4) Sisekaitse rakenduskõrgkooli tuletoorje- ja pöösteeriala täiskoormusega õppe üliõpilastele ja pööstekooli õpilastele laienevad tuletoorje- ja pööstetöötajale ettenähtud õigused ja kohustused, kui õppetöö eripärasust ei tulene teisiti.

(5) Sisekaitse rakenduskõrgkooli tuletoorje- ja pöösteeriala täiskoormusega õppe üliõpilastele makstakse eduka õppimise korral stipendiumi. Stipendiumi suuruse ja selle maksmise tingimused ja korra kehtestab siseminister.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 30. Tuletoorje- ja pööstetöötajate tervisenõuded

Tuletoorje- ja pööstetöötajate tervisenõuded ning tervisenõuetele vastavuse kontrollimise perioodilisuse ja korra kehtestab sotsiaalminister määrusega.

§ 30¹. Tuletoorje- ja pööstetöötajate atesteerimine

(1) Tuletoorje- ja pööstetöötajate atesteerimise põhinõuded, sealhulgas haridus- ja füüsilise ettevalmistuse nõuded kehtestab siseminister määrusega.

(2) Pöösteasutuste, mis ei ole ametiasutused, tulekustutus- ja pööstetöid tegevate isikute atesteerimisnõuete kehtestamise korra ning atesteerimise perioodilisuse ja korra kehtestab siseminister määrusega.

§ 30². Tuletoorje- ja pööstetöötajate arv

Riigieelarvest finantseeritavate pöösteasutuste ja Väike-Maarja Pööstekooli tuletoorje- ja pööstetöötajate ning teiste töötajate arvu kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.

§ 30³. Vormiriietus

(1) Tuletoorje- ja pööstetöötajatele ning sisekaitse rakenduskõrgkooli tuletoorje- ja pöösteeriala täiskoormusega õppe üliõpilastele ja Väike-Maarja Pööstekooli õpilastele antakse tasuta vormiriietus, mille kirjelduse ning esemete kandmise tähtsused kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(2) Vormiriietus antakse tööandja või õppeasutuse poolt kahe kuu jooksul, arvates ametisse nimetamisest, tööle võtmisest või õppeasutusse arvamisest.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 30⁴. Tuletoorje- ja pööstetöötajate koolitus

(1) Tuletoorje- ja pööstetöötajate koolitust korraldavad:

- 1) sisekaitse rakenduskõrgkool;
- 2) Väike-Maarja Pööstekool Pöösteameti halduses.

(2) Nõuded tuletoorje- ja pööstetöötajate väljaõppele ja täienduskoolitusele ning väljaõppe ja täienduskoolituse korra kehtestab siseminister määrusega.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 30⁵. Töötajate ja elanike tuletoorje- ja pööstealane väljaõpe

(1) Töötajate tuletoorje- ja pööstealane väljaõpe sätestatakse tuleohutuse üldnõuetes.

(2) Põhikoolis ja gümnaasiumis korraldatakse tuleohutus- ja pööstealast koolitust riikliku õppekava alusel.

VII. peatükk

§ 31-32. [Kehtetud]

VIII. peatükk KULUD

§ 33. Kulude hüvitamine

(1) Riik hüvitab omaniku ja valdaja kulud, mis on tekkinud ainete, materjalide, seadmete ja muude vahendite kasutamisel, samuti tulekustutus- ja pööstetöödele rakendatud isikute toitlustamisel käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktides 2, 5 ja 7 sätestatud juhtudel. Kulude hüvitamise kord kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

(2) Tulekustutus- ja päästetööde juhi poolt tulekustutus- ja päästetöödele rakendatud füüsiliste isikute töö tasustamine toimub ulatuses ja korras, mis on ette nähtud eriolukorra ajal päästetöödele rakendatud füüsiliste isikute töö tasustamiseks.

IX. peatükk **SOTSIAALSED TAGATISED**

§ 34. Tuletõrje- ja päästetöötaja või tulekustutus- ja päästetöödel rakendatud isikute sotsiaalsed tagatised

(1) Tuletõrje- ja päästetöötaja või tulekustutus- ja päästetöödel rakendatud isiku hukkamisel teenistuskohustuste täitmisel maksab riik hukkunule ülalpidamisel olnud perekonnaliikmetele ühekordset toetust 10 aasta palga ulatuses. Teenistuskohustuste täitmisel hukkunud isiku matused korraldatakse riigi kulul.

(2) Tuletõrje- ja päästetöötaja või tulekustutus- ja päästetöödel rakendatud isiku invaliidistumisel teenistuskohustuste täitmisel, mis tõi kaasa invaliidisuse I või II grupi, maksab riik temale ühekordset toetust viie aasta palga ulatuses.

(3) Tuletõrje- ja päästetöötaja või tulekustutus- ja päästetöödel rakendatud isiku invaliidistumisel teenistuskohustuste täitmisel, mis tõi kaasa invaliidisuse III grupi, maksab riik temale ühekordset toetust ühe aasta palga ulatuses.

(4) Toetuse saaja soovil makstakse toetus välja tema poolt määratud aja jooksul osade kaupa või korraga kogu summa ulatuses.

§ 35. Tuletõrje- ja päästetöötajate kindlustamine

Tööandja sõlmib tuletõrje- ja päästetöötajate kindlustamiseks õnnetusjuhtumikindlustuse lepingu.

§ 36. [Kehtetu]

X. peatükk **TULETÕRJE- JA PÄÄSTETÖÖDEST OSAVÕTNUD ISIKUTE** **ERGUTAMINE. RAHVUSVAHELISED PÄÄSTETÖÖD**

§ 37. [Kehtetu]

§ 38. Tuletõrje- ja päästetöödest osavõtjate ergutamine

(1) Siseminister, maavanem ning päästeasutuse juht võivad tulekustutus- ja päästetöödel rakendatud isikutele kohaldada tulekustutus- ja päästetöödel silmapaistva tegutsemise eest järgmisi ergutusi:

- 1) tänu avaldamine;
- 2) rahalise preemia andmine;
- 3) hinnalise kingituse andmine.

(2) Inimeste ja vara päästmisel vaprust ilmutanud, samuti tuletõrje- ja päästeala arendamisel eriti silmapaistnud tuletõrje- ja päästetöötajaid autasustatakse Päästeteenistuse aumärgiga.

(3) Päästeteenistuse aumärgi asutamine ning selle klassid, kirjeldus, kandmise viis, samuti taotlemise ja kandmise kord sätestatakse aumärgi statuudiga.

(4) Päästeteenistuse aumärgi statuut kinnitatakse siseministri määrusega. Määruse eelnõu kooskõlastatakse Riigikantseleliga.

(5) Päästeteenistuse aumärke annab siseminister kooskõlas aumärgi statuudiga.

§ 39. Rahvusvahelised päästetööd

(1) Päästeasutuste osalemine rahvusvahelistel päästetöödel (edaspidi *päästetöödel*) teistes riikides ja teiste riikide vastavate teenistuste osalemine päästetöödel Eestis reguleeritakse Eesti Vabariigi välislepingutega.

(2) Kui päästeasutuste osalemine päästetöödel teistes riikides ei ole reguleeritud välislepingutega, otsustab päästetöödel osalemise abi vajava riigi või rahvusvahelise organisatsiooni palvel Vabariigi Valitsus.

(3) Päästetöödel osaleva meeskonna moodustamise, selle valmisoleku tagamise, päästetöödele saatmise ja kulude katmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(4) Päästetöödel osaleva meeskonna liikmetele laienevad käesoleva seaduse §-des 34 ja 35 kehtestatud sotsiaalsed tagatised.

X¹. peatükk **VASTUTUS**

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§-d 39¹--39². [Kehtetud - RT I 2002, 63, 387- jõust. 1. 09. 2002]

§ 39³. Tuleohutusnõuete või tuletõrje- ja päästevahendite projekteerimis-, paigaldamis-, kontrollimis- või hooldamisnõuete rikkumine

(1) Tuleohutusnõuete või tuletõrje- või päästevahendite projekteerimis-, paigaldamis-, kontrollimis- või hooldamisnõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest:

1) kui see on toime pandud vähemalt teist korda või

2) kui sellega on põhjustatud tulekahju tekkimise oht, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärtegedele kohaldatakse karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364) üldosa ja väärteomenetluse seadustiku (RT I 2002, 50, 313) sätteid.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärtegede kohtuväline menetleja on:

1) Päästeamet;

2) Raudteeamet;

3) Lennuamet;

4) Veeteede Amet;

5) Tehnilise Järelevalve Inspeksioon;

6) Keskkonnainspeksioon.

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

XI. peatükk **RAKENDUSLIKUD SÄTTED**

§ 40-41. [Käesolevast tekstist välja jäetud]